

Datum van
inontvangstneming

:

07/05/2015

Zaak C-149/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

30 maart 2015

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Liège (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 maart 2015

Appellante:

Sabrina Wathelet

Geïntimeerde:

Garage Bietheres & Fils SPRL

(omissis)

[Or. 2]

(omissis)

I. ACHTERGROND VAN HET GEDING

1. [Feiten]

- in 2012 bood SPRL GARAGE BIETHERES & FILS in haar zaak een auto van het merk RENAULT SCENIC (omissis) aan, die voor het eerst in gebruik was genomen op 17 maart 2004 [Or. 3]; op 16 april 2012 had deze auto 164 183 km op de teller;
- Sabrina WATHELET kocht deze auto voor 4 000 EUR; niet in geschil is dat zij dit bedrag op 24 april 2012 heeft betaald aan SPRL GARAGE BIETHERES & FILS;

- op 12 juli 2012 kreeg het voertuig pech; op 24 juli 2012 werd het van de woonplaats van WATHELET naar de werkplaats van SPRL GARAGE BIETHERES & FILS gebracht; daar werd vastgesteld dat de motor stuk was;
- op 13 november 2012 stuurde WATHELET SPRL GARAGE BIETHERES & FILS een brief waarin zij uiteenzet dat [...] zij de garage in gebreke heeft gesteld om het voertuig terug te geven; zij verzoekt ook om afgifte van de voldane aankoopfactuur van de auto, het onderhoudsdossier en een overzicht van de vervangen onderdelen voor de toekomstige garantie;
- in een brief van 19 november 2012 aan SPRL GARAGE BIETHERES & FILS stelt WATHELET dat zij op 17 november 2012 is langsgekomen om haar auto op te halen en zij deze niet meekreeg omdat zij weigerde een factuur voor herstelling te ondertekenen; zij vindt het vreemd een dergelijke factuur te moeten ondertekenen, aangezien SPRL GARAGE BIETHERES & FILS aansprakelijk is voor de defecte motor; (omissis)
- op 19 november 2012 diende zij klacht in bij de politie van Stavelot-Malmedy (omissis)

„(omissis)

Op 24 april 2012 heb ik in deze garage een RENAULT Scénic gekocht voor 4 000 EUR, die ik in aanwezigheid van de heer BIETHERES aan zijn echtgenote heb betaald.

Aangezien de heer BIETHERES werken in zijn garage uitvoerde, deelde hij mij mee dat het even zou duren vooraleer ik de factuur zou ontvangen. Aangezien ik de garagist kende, vertrouwde ik hem en heb ik de garage zonder betalingsbewijs verlaten.

Op 20 juli 2012 had ik nog steeds geen factuur ontvangen en kreeg mijn auto pech. De motor was stuk. **[Or. 4]**

Een kennis heeft de auto weggesleept en drie dagen later is de heer BIETHERES het voertuig bij mij thuis komen ophalen;

(omissis)

Op 17 november 2012 ben ik naar de garage gegaan.

Daar wilde de heer BIETHERES mij de auto en de nummerplaat slechts teruggeven indien ik de factuur voor herstelling zou ondertekenen.

Aangezien ik de auto in de garage had gekocht, weigerde ik de factuur te ondertekenen.

Daarop zei de heer BIETHERES dat hij niet degene was die mij de auto had verkocht.

Ik kan bevestigen dat ik de auto in kwestie bij de heer BIETHERES te Gouvy heb gekocht en dat nooit ter sprake is gekomen dat hij de auto voor rekening van de eigenaar ervan verkocht.

Ik heb de prijs van 4 000 EUR betaald aan mevrouw BIETHERES en ik heb de vorige eigenaars nooit gezien. Ik weet zelfs niet wie zij zijn.

De heer BIETHERES heeft mijn nummerplaat 1DEE423 ontvangen en ik heb hem de daarvoor verschuldigde 30 EUR terugbetaald.

De auto was op 16 april 2012 naar de technische controle geweest met nummerplaat 1ZAD 692.

Ik wil dat de heer BIETHERES mijn auto hersteld teruggeeft zonder betaling voor de herstelling te eisen, of mij het bedrag van 4 000 EUR terugbetaalt. Volgens mij gedraagt de heer BIETHERES zich kennelijk oneerlijk.”

- op 17 november 2012 (omissis) schreef SPRL GARAGE BIETHERES & FILS aan WATHELET:

„In antwoord op uw schrijven van 13 november 2012 lijkt toelichting bij, respectievelijk rechtzetting van, een aantal onwaarheden in die brief aangewezen:

1. U wenste de RENAULT SCENIC die bij onze garage in bewaring was gegeven met het oog op verkoop te kopen en ik heb u meteen meegedeeld dat deze auto niet van ons, maar van mevrouw Marie-Claire DONCKELS was.

2. U bent teruggekomen om te zeggen dat u deze auto graag wilde kopen en om u van dienst te zijn, heb ik aanvaard de auto naar de Auto-Sécurité [centrum voor technische controle] te brengen.

3. Toen u de auto kwam afhalen, hebt u mij de prijs van 4 000 EUR betaald, die ik onmiddellijk aan de eigenaar, mevrouw DONCKELS, heb overhandigd. In de bijlage vindt u het ontvangstbewijs betreffende die 4 000 EUR.

4. Na 3 maanden was er een probleem met de auto, die bij aankoop ongeveer 164 000 km op de teller had. (omissis) **[Or. 5]**

(omissis)

Mijn bevindingen waren zeer duidelijk: de motor was kennelijk stuk en het lijkt geen twijfel dat ik als garagist, bij een RENAULT SCENIC met een kilometerstand van \pm 164 000, daarvoor niet aansprakelijk ben, wat u heeft erkend. Dat is het risico van de koop van een tweedehands voertuig tussen particulieren.

5. Niettemin heb ik u uit coulance aangeboden uw auto te herstellen voor een vast bedrag van 2 000 EUR, alles inbegrepen, waarna de herstelling is uitgevoerd. Dit werk is gefactureerd in de factuur in de bijlage.

Omdat u absoluut (omissis) een auto nodig had, heb ik er – nog steeds uit coulance – mee ingestemd u een auto van het merk RENAULT SCENIC te lenen (omissis).

Na een tweetal weken heeft uw partner, Denis BERTRAND, mij gebeld en meegedeeld dat hij die auto aan de kant van de weg had moeten laten staan (omissis).

Toen ik mijn auto ging ophalen, heb ik door de deskundige GRAFF kunnen laten vaststellen dat in werkelijkheid de carter van de auto stuk was gegaan door het gebruik dat uw partner of uzelf van het voertuig had gemaakt tijdens die twee weken. (omissis)

(omissis)

Daarnaast is het uitgesloten dat u uw auto meekrijgt, zolang de factuur voor de herstelling ervan niet volledig is betaald.

(omissis)¹⁷

- SPRL GARAGE BIETHERES & FILS heeft op naam van WATHELET factuur nr. 1356 van 17 november 2012 opgesteld, ten belope van 2 000 EUR voor herstelling van de RENAULT SCENIC die het voorwerp van de koop was; de garage heeft de auto nog steeds in bezit, op grond dat tussen haar en [Or. 6] WATHELET een aanneming bestond voor de herstelling van de auto en dat de factuur voor die herstelling niet was betaald.

2. [Procedure]

Bij op 13 december 2012 betekende dagvaarding heeft SPRL GARAGE BIETHERES & FILS bij het tribunal de première instance de Verviers een vordering ingesteld tegen WATHELET tot betaling van de factuur van 17 november 2012 ten belope van 2 000 EUR, te vermeerderen met rente (omissis), en betaling van 2 600,34 EUR voor de herstelling van het vervangvoertuig, dat volgens de garage aan WATHELET was geleend.

¹ – (omissis)

Bij op 28 februari 2013 ter griffie van het tribunal neergelegde conclusie heeft WATHELET op grond van artikel 1649quinquies van het Burgerlijk Wetboek (hierna: „BW”) in een tegeneis ontbinding van de koop met terugbetaling van het bedrag van 4 000 EUR, te vermeerderen met de rente (omissis), gevorderd en betaling van een schadevergoeding van 2 147,46 EUR; zij betwist de gegrondheid van de vorderingen van SPRL GARAGE BIETHERES & FILS; wat de betaling voor de herstelling van het vervangvoertuig betreft, betwist zij ooit van een dergelijk voertuig gebruik te hebben gemaakt.

SPRL GARAGE BIETHERES & FILS stelde dat de RENAULT SCENIC eigendom was van een van haar klanten, DONCKELS, en dat de koop die was gesloten met WATHELET een verkoop tussen particulieren was; WATHELET van haar kant betoogde dat de koop tot stand was gekomen tussen haarzelf en SPRL GARAGE BIETHERES & FILS en derhalve onder de artikelen 1649bis e.v. BW viel.

Het bestreden vonnis verklaart de vorderingen ontvankelijk en de hoofdvordering van SPRL GARAGE BIETHERES & FILS gedeeltelijk gegrond; veroordeelt WATHELET tot betaling aan SPRL GARAGE BIETHERES & FILS van 2 000 EUR, vermeerderd met de rente (omissis) (omissis).

Het bestreden vonnis verklaart de tegenvordering van WATHELET niet-ontvankelijk.

II. BESPREKING

1.

Appellante, WATHELET, concludeert op grond van de artikelen 1649bis e.v. BW tot:

- primair, ontbinding van de koop met veroordeling van geïntimeerde tot betaling van 4 000 EUR, te vermeerderen met de rente (omissis); subsidiair, onmiddellijke teruggave van het voertuig; **[Or. 7]**
- veroordeling van geïntimeerde tot betaling van een schadevergoeding van 2 147,46 EUR, te vermeerderen met de rente (omissis)
- ongegrondverklaring van de vordering van geïntimeerde.

2.

Artikel 1649bis BW, opgenomen in de afdeling „Bepalingen met betrekking tot de verkopen aan consumenten”, bepaalt:

„§1. Deze afdeling is van toepassing op de verkopen van consumptiegoederen door een verkoper aan een consument.

§2. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder:

1° ‚consument‘: iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die geen verband houden met zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

2° ‚verkoper‘: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die consumptiegoederen verkoopt in het kader van zijn beroepsactiviteit of zijn commerciële activiteit;

3° ‚consumptiegoederen‘: alle roerende lichamelijke zaken, behalve:

[goederen die geen ‚consumptiegoederen‘ zijn]

(omissis)“.

(omissis) **[Or. 8]**

(omissis)

Artikel 1649quater, § 1, BW bepaalt: „De verkoper is jegens de consument aansprakelijk voor elk gebrek aan overeenstemming dat bestaat bij de levering van de goederen en dat zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf voornoemde levering.”

3.

In casu wordt niet betwist dat WATHELET een „consument” in de zin van de aangehaalde artikelen is en dat de auto van het merk RENAULT SCENIC een „consumptiegoed” is.

Evenmin is in geschil dat SPRL GARAGE BIETHERES & FILS consumptiegoederen verkoopt in het kader van haar beroepsactiviteit of commerciële activiteit; zij betwist echter partij bij de koopovereenkomst te zijn geweest en stelt dat DONCKELS de auto in haar zaak in bewaring had gegeven met het oog op verkoop en dat er sprake was van een verkoop tussen particulieren.

4.

Gelet op de klassieke definitie van een koopovereenkomst in het burgerlijk recht, namelijk een overeenkomst waarbij de ene partij, de verkoper, de eigendom van een zaak overdraagt aan een andere persoon, de koper, tegen betaling van een prijs (artikelen 1582 en 1583 BW), toont WATHELET, op wie de bewijslast rust (artikel 1315, eerste alinea, BW), niet aan dat er een koopovereenkomst tussen haar en SPRL GARAGE BIETHERES & FILS bestaat. **[Or. 9]**

Vaststaat dat er enkel contact is geweest met SPRL GARAGE BIETHERES & FILS²; dat deze de auto gebruiksklaar heeft gemaakt door middel van enkele kleine herstellingen³, het voertuig naar de technische controle heeft gebracht en deze op haar kosten heeft laten verrichten^(omissis), en de inschrijvingsaanvraag naar het DIV [Directie Inschrijvingen van Voertuigen] heeft gestuurd⁴ (de daaraan verbonden kosten van 30 EUR kwamen voor rekening van WATHELET), maar WATHELET legt geen verkoopfactuur van SPRL GARAGE BIETHERES & FILS over, terwijl de stukken van geïntimeerde een verklaring van DONCKELS bevatten dat zij eigenaar was van het voertuig en dat er sprake was van een verkoop tussen particulieren en de garage enkel is opgetreden als tussenpersoon.

Volgens WATHELET zijn de artikelen 1649bis e.v. BW niettemin van toepassing, op grond dat de omschrijving van het begrip „verkoper” geen onderscheid maakt naargelang de handelaar voor eigen rekening of voor rekening van een derde verkoopt.

Vaststaat dat SPRL GARAGE BIETHERES & FILS is opgetreden als tussenpersoon bij de verkoop van de auto van het merk RENAULT SCENIC, hoewel uit de overgelegde stukken blijkt dat zij daarvoor niet is vergoed door de eigenaar, DONCKELS; laatstgenoemde heeft evenwel niet de volledige verkoopprijs ontvangen: SPRL GARAGE BIETHERES & FILS heeft 800 EUR voor zich gehouden voor herstellingen aan het voertuig met het oog op de verkoop.⁵

Bijgevolg is het in het belang van een goede rechtsbedeling om het Hof van Justitie van de Europese Unie op grond van artikel 267 VWEU de in het dictum van het onderhavige arrest geformuleerde prejudiciële vraag te stellen.

Voorts dient te worden opgemerkt dat er tussen partijen onenigheid bestaat over de informatie die SPRL GARAGE BIETHERES & FILS aan WATHELET heeft verstrekt.

Zij verwijt SPRL GARAGE BIETHERES & FILS dat deze haar niet heeft meegedeeld dat DONCKELS de verkoper-lastgever was en stelt dat zij niet kon weten dat SPRL GARAGE BIETHERES & FILS niet de verkoper was.

Volgens SPRL GARAGE BIETHERES & FILS was WATHELET ervan op de hoogte dat het voertuig eigendom was van DONCKELS.**[Or. 10]**

Er bestaan ernstige, precieze en overeenstemmende vermoedens dat WATHELET op het ogenblik dat zij de koopovereenkomst sloot, niet wist dat het een verkoop tussen particulieren betrof.

² – (omissis)

³ – (omissis)

⁴ – (omissis)

⁵ – (omissis)

Zo stelt WATHELET, anders dan SPRL GARAGE BIETHERES & FILS beweert (omissis), niet voor de eerste keer in haar conclusie in hoger beroep dat haar niet was meegedeeld dat het voertuig eigendom was van DONCKELS. Al in haar klacht bij de politie op 19 november 2012 verklaarde zij dat zij de auto bij BIETHERES had gekocht en dat nooit ter sprake was gekomen dat hij de auto voor rekening van de eigenaar ervan verkocht, en vanaf haar eerste conclusie in eerste aanleg, die is neergelegd op 28 februari 2013, stelt zij dat de koop tot stand was gekomen tussen haarzelf en SPRL GARAGE BIETHERES & FILS en dat SPRL GARAGE BIETHERES & FILS in haar brief van 17 februari 2012 (omissis) heeft beweerd dat de koop met DONCKELS was gesloten.

SPRL GARAGE BIETHERES & FILS beroept zich op een voorgedrukt document: (omissis)

„Datum...

De heer/mevrouw... verkoopt aan de heer/mevrouw... een tweedehands voertuig in de staat waarin dit zich bevindt, die gekend is door de koper, met de volgende kenmerken:

Merk:...

Type:...

Chassisnummer:...

Jaar:...

Cilinderinhoud:...

Tegen de prijs van... EUR

Voldaan”.

Op dit document waren met de hand de voornaam en naam van de verkoper, DONCKELS, en de koper, WATHELET, ingevuld, alsook de kenmerken van de auto, en de prijs van 4 000 EUR. Het document was ondertekend door DONCKELS.

In haar verklaring⁶ vermeldt DONCKELS dat zij voor deze verkoop een standaardfactuur van de garage had opgemaakt: het betreft duidelijk het hierboven beschreven document.

Dit document is enkel ondertekend door DONCKELS en het staat vast dat zij WATHELET nooit heeft ontmoet.

⁶ – (omissis)

In haar brief van 13 november 2012⁷ verweet WATHELET SPRL GARAGE BIETHERES & FILS dat deze haar geen verkoopfactuur had bezorgd. **[Or. 11]**

In haar brief van 17 november 2012⁸ betwistte SPRL GARAGE BIETHERES & FILS dit feit niet, maar zij voegde bij dat schrijven wat zij noemde „het ontvangstbewijs betreffende het bedrag van 4 000 EUR dat aan de eigenaar, DONCKELS, was overhandigd”, zijnde het hierboven beschreven document.

WATHELET heeft dit document dus pas ontvangen na de sluiting van de koopovereenkomst.

OM DIE REDENEN,

(omissis)

oordeelt de cour,

(omissis)

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet het begrip „verkoper” van consumptiegoederen in artikel 1649bis van het Belgische Burgerlijk Wetboek, zoals ingevoegd bij de wet van 1 september 1994* betreffende de bescherming van de consumenten bij verkoop van consumptiegoederen, waarbij Europese richtlijn 1999/44 van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen in Belgisch recht is omgezet, aldus worden uitgelegd dat het niet enkel betrekking heeft op een handelaar die in de hoedanigheid van verkoper de eigendom van een consumptiegoed overdraagt aan een consument, maar ook op een handelaar die optreedt als tussenpersoon voor een niet-professionele verkoper, ongeacht of hij voor zijn tussenkomst een vergoeding ontvangt en ongeacht of hij de kandidaat-koper heeft ingelicht dat de verkoper een particulier is.

Elke verdere beslissing wordt aangehouden.

(omissis)

[Or. 12]

(omissis)

⁷ – (omissis)

⁸ – (omissis)

* NvdV: bedoeld wordt de wet van 1 september 2004 betreffende de bescherming van de consumenten bij verkoop van consumptiegoederen.